

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetések elcsőd díj szerint számíljuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

—: Megjelenik minden szombaton. —:

Főszerkesztő: **PÁL GÁBOR** ny. főgimn. igazgató.

Felelős szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF
ügyvéd.

Főmunkatárs:

KÁDÁR FERENC
főgimnáziumi tanár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

A lap szellemi részét illető közlemény a főmunkatárs címére (Csíkszereda, főgimnázium), hirdetések és előfizetési díjak dr. Gál József ügyvéd címére küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlittér sora 20 fillér.

Előfizetési felhívás.

Lapunk 1911. évi dec. 23-án megjelent első számában „Beköszöntő” c. alatt adott programunkat a következő sorokkal zártuk volt:

A jövő fogja megmutatni, hogy lelkes és kitartó lesz-e a támogatás azok részéről, akik e lap megalapítását óhajtották és várták, mert ettől függ, hogy beválthassa programját. Ha nem kap kellő támogatást, akkor mint fölösleges, kimarad az élők sorából és elmúlik, mint sok más jó terv és jó szándék. Ha pedig megnyeri a rokon felfogásnak anyagi és erkölcsi támogatását, ez azt fogja igazolni, hogy szükség van rá és ekkor ígéretének megfelelően becsülettel fogja teljesíteni minden irányban kötelességét.

Hogy mennyiben felelt meg programjában kitűzött feladatának és hivatásából folyó kötelességének a lefolyt év alatt, annak megítélése olvasóközönségünkre tartozik. Nekünk akik a közérdeket őnzellenül, anyagi haszonra való törekvés nélkül, becsülettel szolgáltuk, csak következtetni szabad és lehet abból az erkölcsi és anyagi támogatásból, melyben munkatársaink és előfizetőink részesíteni szívesek voltak s melyben egyfelől döntést látunk arra nézve, hogy lapunkra valamint a multban szükség volt, ugy ezután is szükség leend; másfelől belőle biztatást és reményt merítünk, hogy a támogatást a jövőben sem fogjuk nélkülözni.

Midőn az új évfolyam kezdetén hálás köszönetünket nyilvánítjuk munkatársainknak az erkölcsi és t. előfizetőinknek az anyagi támogatásért és mindnyájuknak boldog új évet kívánva bizalommal kérjük támogatásukat továbbra

is, egyben becses tudomásukra juttatjuk, hogy Kádár Ferenc főgimnáziumi tanár urnak, aki ünnepi alkalmakból irt vezető és más közérdekű cikkeivel és színházi kritikáival eddig is lelkes támogatója volt lapunknak, ígéretét bírjuk, hogy jövőben mint főmunkatárs még fokozottabb közreműködéssel fogja támogatni.

Ennek az ígéretnek tolyamánya lapunk címlapján az a változás, hogy neve, mint főmunkatársé, az eddigi szerkesztők mellé sorakozik. Programunk zárószavaiban foglalt azon ígéretünkért tehát, hogy becsülettel fogjuk teljesíteni, kötelességünket minden irányban, most már nem csak ketten, hanem hárman vállaljuk a felelősséget.

Lapunk előfizetési díja egész évre 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

A szerkesztőség.

benyújtani ígért javaslatával az év végén is adós maradt. Ezért sietett legalább az év utolsó óráiban eleget tenni ígéretnék.

Ámbar csak most jutott a képviselőház elé, a nyilvánosság ítélőszéke előtt már jóval előbb megjelent a „Népszava” c. újság révén. Azóta tővéről hegyére biralják és különösen a szociálista újságok pozdorjává csépellik.

Mi nem lelkesedünk sem a jelenleg érvényben lévőért, sem a most benyújtottért, sem azért az általános titkosért, melytől a Galileisták vagy szélső radikálisok a szabadság üdvét, vagy talán igazabban a saját érvényesülésük sikerét remélik. Mert ha Fabriciusok katonasággal, pláne m. kir. honvédséggel kergethetik szét az országgyűlést, nagyon mindegy, hogy szűkebb vagy szélesebb körben választott képviselőkből szétugratásával éri-e a nemzetet az arcultás.

Hogy a jelenleg érvényben lévő valóban elévült, azt most már mindenki hirdeti. — Még azok is, akik a 30 évig uralmon volt szabadvélpárt oszlopos tagjai voltak; akik azon hosszú éra alatt csökönnyösen elzárkoztak a jog kiterjesztéseinek minden kísérlete elől; kikre tehát súlyosan reánehézül a felelősség azért a korupcióit előidéző heves izgatásért, mely az elzárkozásra mint káros visszahatás keletkezett.

De hogyan zárkoztak volna el a kiterjesztés elől azok, akiknek a többséget, az uralmon maradást, még abban az esetben is biztosította, ha a szavazatok többsége nem az ő javukra esett, mint pld. a legutóbbi választások alkalmával. Ennyi önzés csak természetes azok részéről, kik a hatalom árnyékában hosszú ideig tartózkodva, a megszokott uralom nélkül kietlennek találták volna a politikai életet.

Újévi ajándékok.

(P. G.) A kormány, úgy látszik, a nemzetnek újévi ajándékol szánta a képviselőválasztásokról szóló törvényjavaslatát. Erre mutat az a körülmény, hogy éppen az év utolsó napján terjesztette be a képviselőházban, valamint az a másik körülmény, hogy az újévi szokásos üdvözlések alkalmát ragadta meg a kormányelnök, hogy ajándékának becses voltát liangoztassa.

Ajándékot hasonló sors aligha ért valaha. Akinek szánva volt, az leicsinyli, sőt legyalazza a sárga földig. Aki adta, az meg mint legjobbat, mint becseset magasztalja.

Lehet különben, hogy csak látszólag volt ajándékformája. Inkább menekülni akart a kormányelnök attól a vádtól, hogy már az ősszel

próbara. Majdnem szaladnak. Menekülnek a száraz hideg elől. Még csak arra sincs érkezésük, hogy megállás azt az anyókat, ki a színház ajtájában áll. A mint közelednek feijé, fejét kissé félrelordítja és lehorgasztja. Csak az egyik szeme szögletével néz reájuk arcába húzott kendője alól, hogy azok észre se vegyék. Piszkos, valamikor zöld színű ruha van rajta. Régi, kopott, koczkás pelerine kuporog a hátán. A hidegben tapiskál. Lábát melengeli. Mindennap pontosan érkezik, kevéssel a főpróba előtt és annak végzetével távozik. Hol, merre lakik, senki sem tudja, csak naponkint feltűnik a látóhatáron is azon képen le is tűnik onnan. Miből él, mi a foglalkozása, Isten a megmondhatója; csak él.

De nézd csak. Mi történt az anyókéval, hogy testében összerezek és lehorgasztott fejt felemeli és merőn néz. Most érkezik a primadonna. Mellette begyedik a gallériá. Fejét magasan hordja, úgy hogy nyakcsigolyája csikorogva nyög alatta.

Ezek sem látják meg az anyókat, pedig felderül az arca, a mikor elmennek mellette. Jobban megnézi őket mint a többi. Lehellete vastagabb párákat lók ki a fagyos levegőbe.

Ok sem látják meg. Pedig hej! ő is volt valamikor valaki. Az igaz, hogy most csak roncs. Mosolygós, piros alma volt. Mindenkinke vágyódása. Most meg színeveszett; tőpördött alma mely gazdátlanul a föld prórában hever és senki reá sem néz.

A primadonna alakja eltűnik az utána becsattanó ajtó mögött, gallériá pedig fűtőörézetve visszamegy az uton, amelynél jötek.

Az anyóka egyedül marad. Bent kezdődik a főpróba. A zene egyegy akkordjait kihallatszanak és a színészek érthetetlen hangzavarával együtt az anyóka föle mellett reszketnek tova a levegőben. És a mint ezeket hallja, leike mindinkább megittasul. Ileknek

deruje életszint fest az előbb fáradt, fonyadt arca. Görnyedt teste kiegyenesedik és alakja szoborszerűleg, mozdulatlanul áll. Leike ott hagyja a testet az a mozdulatlanságában és visszazáll a 80-as évek nap-sugaras verőfényébe és emlékeket hord rakásra.

Akkor ő volt a primadonna, a város önnepelt szépsége, bolond sziveknél álmatlan éjszakája.

Gyors egymásutánban vonulnak el szeme előtt a képek. A pezsgő, a szeparé, az udvarlók raja, ünnepeletés és a csokrok máglyás sokasága. Majdnem felkacag, a mint az egyik képet nézegeti. Megkínzott gavaliera hosszú cpédés után forró szájjával szempilláját is csokolgatja örülten, sokáig, kioldhatatlan zomjusággal. És ezek a képek folytatódnak és ismétlődnek, miközben a zsenyörédek és színészek hangjának zsongása az asszonyt és most már nem anyóka üle körül gomolyog a levegőben...

Vége van a színházi próbának. A primadonnát lovagja türelmetlenül várja a színház előtt. Isten tudja hányszor sétált fel és alá és hányszor tekingetett az ajtóra, a honnan jönnie kell.

Dörömbölés, csattogás hallatszik ki belülről. A színészek indulnak hazafelé. Az asszony ott az ajtó előtt álmodozásából felébred a zajra. Tekintete az ajtó nyílására szegeződik. Ő is a primadonnára vár. Nem várat sokáig magára. Bőszeke alakja megjelenik az ajtó nyílásában. Mosolygós arca udvarlójára sugárzik, kinek tekintete felfogja a sugárzást és ragyog. A szegény kopott asszony reajok tapad lekével, nézi őket szempillantás nélkül. Nézi, amint az utcán haladnak tova. És ezalatt a multak szép emlékei kiragadják a jelen gondolatnélküliségéből. Leike kiszabadul a küdből, amely körül veszi. A mint fátylozott szemével kíséri útjában a fiatalokat, csak hangtalanul morog a szája, de úgy érzi, hogy nagy szóval szavalja utá-

A „CSIKI HIRLAP” TARGÁJA.

Ácika emlékkönyvéből.

I.

Szent Anna-tórol hoztad-e
A lelkek gondolatját?
Úszik ragyogva, fényesen
A szemed iriszán át.

És mintha hallik tündérek
Bűvös danája róla...
S szívem kongó bu-harangját
Belévetem a tóba'...

1911. aug. 20.

Ferencz J.

II.

Nézd a virágot: a színe ha mindjárt rózsapiros is.
Csábos külragyogás; semmi ha illata nincs.
Sintünyg mit se jelentenek a szép szemek, elragadó arc.
Hogyha a lélek üres: lestett báb az egész.

1909. Jan. 2.

Ár.

A PRIMADONNÁK.

Irtá: Gábor János.

Tél van. Fagyos tél. Apró hópelyhek hullanak alá az égről gyéren, fázósan. Egyik-másik az ember után nyul, utól is éri és könnyedséggel leul a vállára, hátára. Mintha csak megpihenni ált volna le, mint a méh, mikor a mézgyűjtésben kiláradva kikerer magának egy árva fűszálat, vagy száraz ágat és potrohát azon lihegetti.

Hideg van. A város különböző irányából vértől piros arcával, sietősen igyekeznek a színészek a fő-

Lapunk jelen számához két oldal melléklet van csatolva.

Habár magyar nemzeti érdekből nem lehetünk hívei a szélesen kiterjesztett, úgynevezett általános vál. jognak, még sem tudunk lelkesedni a mostani szűkebbkörű javaslatát se, — mert nélküli egyik legfontosabb kelleknek, a titkosságnak szélesebb körre való kiterjesztését, mely nélkül tiszta választások nálunk, ahol a választók nagyon jelentékeny része az érdek és függőség ezeféle szállal van a tultengő kormányhatalomhoz fűzve, titkosság nélkül el se képzelhető.

Egy modern választójognak annyira lényeges kelléke a titkosság, hogy ez elől kitérni még a kormány benyújtott javaslatát sem tartotta észszerűnek; de ezt csak a törvényhatósági joggal felruházott városokban akarja alkalmazni. Mert az indoklás szerint csak ezek lakossága (tehát az egész országban csak 25 város, az Erdélyi részben csupán kettő: Kolozsvár és Marosvásárhely lakossága) bír avval az értelmiséggel és ügyességgel, ami a titkos szavazás technikájához szükséges.

Valamint a titkos szavazás technikájához bizonyos ügyesség kell, úgy az ilyen indokláshoz is néminemű szemforgató ügyességre szükség van, hogy a titkosságot mennél szűkebb körre szorítsa.

Hiszen ha a titkos szavazás technikája olyan nehéz mesterség, hogy ahhoz még a városi választók sem elég értelmesek, akkor miért alkalmazzák az együgyűbb falusi választóknál is, midőn törvényhatósági bizottsági tagokat választatnak?

Ha pedig nemzetiségek lakta vidékekre való tekintettel nem célszerű alkalmazni kis és nagyközségekben a titkos választást, miért nem terjesztik ki legalább a városokra általánosan? Hiszen fennen hirdetjük és dicsekszünk vele, hogy a városok csekély kivétellel mind magyarok, a magyarság és a magyar állam oszlopai.

Ha pedig a nemzetközi szociáliszták miatt nem tanácsos a titkosság kiterjesztése, akkor miért alkalmazza éppen a törvényhatósági joggal felruházott városokban, mikor ezek mint iparilag fejlettebb és népesebb helyen a szociáliszták elemeknek nagyobb tömeget rejtik magukban?

Még több egyéb, a részletekre vonatkozó kifogásunknak ezen cikk keretén kívülhagyásával az egész javaslatunk csak azt a legfőbb hibáját

nuk: „Istenem, de szép a fiatalág. Napfény és virág. Hajnali madárdal. Májusi bódulat. Oly fényes és szemkápázató, hogy a kápázattól eláradt szemem is tud a jelenből távolabb nézni, meglátni a jövőt. De még a jelent sem látják, csak a test zibongásában annak ideges képét érzik.” Gondolatában rövid pillenőt tart és azután körövendően tovább folytatja: „Pillangó vagy te is szép leány. Virágról-virágra szállsz. Szivod magadba az édességet elkabulóság. Mire észre vennéd magad, szárnyaid szép színes porát a viragok, melyek neked az édességet adták leveleszik rólad. Megkopnik gyorsan szálló szárnyad. Foszlija lesz. Tépett szárnyaiddal beleszel a pocsolóba. Feléd ugrol egy hamvas veréb és felial tégedet. Oh halál, mikor jössz már értem!”

A primadonna és kísérője eltűntek a szem elől. Az anyóka hiába néz utánuk, nem látja már többé. Az előbb még egyenes alakja mindinkább rogyik össze. Arcát is lassankint elhagyja a pir, mint mikor a nap leszállt, halványodik az ég piros ajja és végül nyoma sem marad. Gondolatára is újból kód borul

Töporodott alakja lassan megmozdul. Tipegni kezd. Gondolat nélkül indul, Islen tudja csak hová, hogy eltűnjék és holnap, mikor a próba megkezdődik, újra megjelenszék a rendes helyén, hogy hallja a zenének kiszűrődő hangját, a színesek moráját, érezze a mellette elhaladó színesek festékes illatát, főképben hogy lássa a primadonnát, hogy azallat megszabadulhasson a jelen süketségétől és álmadozhasson a szép elleljetetheten időkrol.

Kopott cuogos cipőjében elcsoszog. Tekintete a csikorgó havat barázdálja és önmagával beszélget töredzetten, hosszú pauzákkal: „Ma pezsgőt iszik... fizeti az udvarlója... én is ittam... nekem is fizeték... most pálinkára is alig jut... ma is csak egy cseppet ittam... még csak meg sem részegedtem...

Az utolsó szavaknál nehéz sóhajtsz tör fel becssett kebeléből. Szemeiből könnyű gördül alá a barázdás lakó arcra és azt a hideg dér arcára fagyaszja.

emeljük ki, hogy alkalmatlan időben, a benyújtók hatalmi mámorában készült és terjesztett elé. Az ilyen következményeiben nagyfontosságú reformot, mint rendszeren mindenütt, ugy itt is pártközi egyezséggel oly módon kellett volna előkészíteni, hogy alapelveinek ellenzői a lehető kis számar vagy töredékre redukálódjanak és így a reform hosszabb időre nyugalmat teremtsen.

A jelen javaslat előreláthatólag heves ostromnak lesz kitéve és törvényi válasa esetén is állandó lesz a megváltoztatásra irányuló küzdelem. Tehát nem megnyugvást eredményez, hanem elkeseredést és állandó harcot provokál.

Az ilyen újvívi ajándékbán aztán igazán nincs köszönet, még ha nemes szándék hozta volna is.

A Székely Szövetség akeiója.

Mindenki tudja a hazában hogy Erdély magyarságának megerősítéséért, magának az erdélyrészi magyarságnak feljajdulása és akeiója következtében nagyobb mértékűt ölt a székely mozgalom.

És méltán, mert a sokszor mellőzött, elhagyott, sőt a boldogulás teréről leszorított, ám azért még mindig nagy tömegben élő székelység biztosítja Erdély magyarságát

Mindjárt a jegyzőkönyv elején Deak Lajos kir. tanácsos, elnök megszabása megnyitja a költi le figyelmünket, melyben a magyar gör. katb. püspökség felállításával kapcsolatos leendőit körvonalazza az erdélyrészi, főleg székelyföldi társadalomnak és hatóságoknak. E hazarészben óriási pusztításokat tett a gör.-kel. és gör.-kath. román egyház. Ezt megakadályozni és ellensúlyozni sürgős, halaszthatatlan feladata a magyarságnak. Foglalkozik a községi élet rohamos átalakulásával, a vezetésre hivatott munkakörével, a székely kirendeltség idevágó, eredményes munkásságával a Csikvármegye kincseinek kibaszalása körül teendőikkel.

Máthé József titkár jelentésében a szörványos társadalmi tevékenységről számol be. Nem egy helyt keserű szemrehányással illeti a magyar társadalmat, hogy nem tud tömörülni és kitartani, küzdeni azokért a nagy nemzeti érdekért, melyekben az egyének boldogulásának feltételei is beffoglaltatnak. A társadalmi munkának és értékes eredménye a nemzetiségi városok magyarságának növelésére irányult ez alkalommal is. Örvendetes sikerrel foly a székely inaszképzés. Több ezer székely ifju nyer a a szervezet által teret és alkalmat feladatának jobb betöltésére. Ami már azért is figyelemre méltó mozzanat, mert Erdély jövője az ipar erősödésétől függ, tele lévén minden zege-zuga a fejlődő iparra váró kiaknázatlan kincsekkel.

Zakariás János dr. a Brassói Székely Társaság érdemes elnöke azon nagy mulasztásokra mutat rá, miket a magyar pénzintézetek követtek el, hogy önös üzletet folytattak, a magyar érdekeket csak ott és annyiban szolgálták, ahol és amennyiben saját hasznuk kívánta. Erdekes párhuzamot von a szász és olah pénzintézetek akeiója közt, melyek első sorban a nacionális érdekeket karolták föl s üzletüket is ezt a célt irányította. Javaslataira elhatározta a Szövetség, hogy lépéseket tesz több erdélyrészi magyar pénzintézetnek záloglevelek kibocsátására is jogosult, törlesztéses jelzőlog kölcsönöket nyújtó pénzintézetek fejlesztése érdekében, hogy a magyar pénzintézetek az eddignél nagyobb mértékben áldozzanak magyar kulturális célokra.

Hankó Vilmos dr. főrealiskolai igazgató a székely fürdők természetes ritkaságait ismerteti gyönyörű, vonzó előadásban, módokat keresve az idegenforgalom ideterelésére. Sürgel a székely fürdők és természeti kincsek állami felügyelet alá helyezését, a tulajdonosok számára nagyobb hitelalap létesítése által törlesztéses kölcsönök biztosítását, osztrák mintára hivatalos idegen forgalmi szervezet létesítését, az ideirányuló közlekedés könnyebbé és gyors-

sabbá tételét. Az elnökség ezen reformok sürgetésére utasítást nyert. Kapcsolatosan elhatározta, hogy a székely nép etnográfijának megírásával a jövő közgyűlésen foglalkozik és előadól Hermann Antal dr. egyetemi tanárt kérte fel.

László Gyula a szövetség alelnöke Csikvármegye iparfejlesztésével foglalkozott beható szakszerűséggel, minek kapcsán határozatba ment, hogy a Székelyföld részére ipari kirendeltség felállítás, a székelyudvarhely—csikszere dai vasuti összekötetés létesítése, a madéfalvi kiágazó állomás Csikszere dába való áthelyezése sürgetessék.

T. Nagy Imre a csiki gazdasági bajokkal dr. Kovács József a székely nép szociológiájával foglalkoztak behatóan.

Az indítványok során a székelyöldi vasuti hálózat kiegészítését sürgeti a közgyűlés. Elhatározta, hogy az alkohol pusztítása ellen szervezkedik. Végül azt a szenzációs magyar nemzeti létekerünkét gyökerében érintő határozatot hozta, hogy idegen állampolgárok Magyarország területén földbirtokot ne vásárolhassanak.

A gyűlés többi részét adminisztratív intézkedések töltötték ki. Kapcsolatos témák, előadások, kirándulásokban sem volt hiány, nem nagy mértékben elősegítették az ország különböző részeiből összesereglett nagyszámu honfiak és honleányoknak a székely-kérdés körül való összebarkóztatását. Egész természetesen kapcsolódik e cikkünkhöz az alábbi, mely szintén egy évkönyvről szól.

Csiki nyomoroság.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara szokásos évi jelentését az 1911. év közgazdasági viszonyairól most küldi szét. Az értékes munka minden kérdést felölve kaleidoszkopszerű képet nyújt az egész Székelyföld kereskedelméről, iparáról s így ezen évi jelentés is irodalmi esemény számba megy. Az értékes munka Sz. Szakács Péter lelkes munkabírást és László Gyula hangyaszerzalmát tanúsítja, akik az ipar- és kereskedelmi kamara ügyét az országban páratlan széles látókörrrel a székely faj szeretetével intézik. Gyergyóval és Csikkal kimerítően és nagy tájékozottsággal foglalkoznak, amiért mindnyájunk részéről elismerés és hála illeti meg őket.

Egy pár, minket közvetlenül és nagyon is sajnosan érintő sort ide íktunk szöröl-szóra belőle: „Csikszere dában a téglagyár alapítása vegett megindított mozgalom nem sikerült, noha ennek a városnak és nagy vidékének elengedhetetlen föltétele a téglagyár, amiből egy sincs. Más téren a vállalkozási kedv teljesen stagnált, pedig a pénz egyes vidékeken forgott, sőt itt-ott milliós tökéik is halmozódtak fel az erdőeladások után. Csupán Csikmegyében ötmilliót meghaladó összeget kaptak be erdőtermékek után. Önként merül fel a kívánság, hogy ezek a jó Isten áldásából csurrandó váratlan nagy jövedelmek produktív alapításokban nyerjenek elhelyezést, elsősorban az iparban, aminek el-sőbbeségi jelentősége van a Székelyföldön, ahol a terület $\frac{1}{10}$ része havas és hegyláncolat. Szomoruan tapasztaljuk azonban, hogy a bőséges áldás szerencsés részesei éppen az ipar iránt birnak legkevesebb fogékonysággal s a pénzt részben fölösleges, részben nélkülözhetetlen, kevesebb produktív dolgokba fektetik bele, ritkán olyan alkotásokba, amelyek a közgazdaságnak, az élet-gyarapodásnak és jövendő nemzedéknek hasznára lennének. A reális számítás felül megdrágították a minimálisan jövedelmező szántóföldeket, a háztelkeket, amellet, is a nép és a társadalom külsőlegesen igényeit is felfokozták.

Az érdeklődő köröket, nem önként, aggodalommal tölti el az inproductív gazdalkodás mely sejtelmével sem bír a székely kéréssel kapcsolatos feladatoknak. A kivándorlás, habár a helyi munkaalkalmak folytán csökkent, nem

szűnt meg, emellett azonban veszedelmesen fokozódik az ifjú leányok elvándorlása, akik a fűrészgárakban nem alkalmazhatók. És késik a komoly kezdes, hogy szaporítottassék a helyi munkaalkalom, állandósítottassék és kifejlesztessék arra az időre, amikor a fűrészgárak is meg fognak szűnni. Ha egyébként nem, azért is halaszthatatlan már most a székelypári kirendeltség felállítását, hogy az erdőjövendelmek tökének befektetését a köz javára megnyerje, hogy számitson alapuló tervekkel meggyőzze a pénztökeket szerencsés tulajdonosait az iparalapisítások helyi jelentőségéről és jövendelőző voltáról. Sürgős és elengedhetetlen kötelességünk tartjuk a kormányának gondoskodását, szakértői és felelős közegeinek rendelkezésre bocsátását, hogy amíg a pénzbőség tart, kezdődjék és kifejlődjék a keleti béceknék mentő munkája: az ipar és kereskedelem feltámasztásával.

Itt, ahol a terület $\frac{9}{10}$ -ed része havas és hegyláncolat, ahol a szegényes mezőgazdaság immár nem képes fedezni a megnövekedett közterheket és igényeket, semmi más, csak az ipar teremthet normális viszonyokat. Ezt megérteni és reagálni most lehet, de később nem, mert a pénz kélülű fegyver s amint a székelypári nép itt-ott jelentkező erkölcsi hanyatlása mutatja, nemcsak célszerűen, de veszedelmes dolgokra is elfecsérlődik.

Ezt a fölülte fontos és sürgős kérdést Nagyméltóságodnak megfontolásra ajánljuk.

Még szomorubb tényt szögez le az a néhány mondat, melylyel az általános rész végződik. Hiszen a faji szeretet kétségbeesésének hangja kell, hogy kitörjön belőlünk, amikor halljuk, hogy csak Szentdomokosról 800 cselédeány hányódik szerte az országban. A szomorú sorok így hangzanak:

A székelypári nép, cselédi szolgálatokra az ország belseje felé húzódik újabban, olyan tömegben, hogy idehaza a gazda vagy uri család néha cseléd nélkül marad. A marosvásárhelyi székelypári társaság rópiratban figyelmzett a népet a helyi munka felkeresésére és megbecsülésére, figyelmzett a kóborlás erkölcsi veszedelmire, a lelkes intő szó azonban még csak visszhangra sem talált. A női társadalom és ezek szervezeteinek közömbösségén miutt eddig is a cselédség elvándorlása. Nem tartják méltóságukhoz illőnek a cselédkérdés folkarítását, kimerítik tevékenységüket az estélyek rendezésén, hogy a koldusoknak filléreket hullassanak, az idegen iparnak pedig ezreket adozzanak.

Ez a kérdés pedig természeténél fogva nem férfiakra tartozik. Tehát sem kormány, sem hatóság, sem törvény nem tud és nem fog javítani rajta.

Tulajdonképen nem is cselédügy ez. Székelypári szempontból faji kérdés. Mert az elvándorlás elnévelendést hagy maga után. Ha ebből a szempontból nézi a női társadalom is akkor hazafias dolgot művel, ami a társadalmi méltósággal nemcsak meggyezik, de egyenesen kötelességül adódik.

Minket közzgazdasági tényezőket azért érdekel, mert az iparfejlesztés lényeges követelménye a munkás elemnek, főképpen a fiatal munkásoknak a jelenléte. Ipar nem kezdődhetik és nagyra nem fejlődhetik ott, ahol a fiatalaság dekadenciába jut a haladással s az alárendelt cselédeskedést megszokja és életcélnak tekinti.

Védekezés az alkohol ellen.

Megnehezült az idők járása felettünk. Szatmárban az ottani gazdasági egyesület Ilosvay Aladár alispán javaslatára feliratot intézett a kormányhoz, hogy legalább a nehéz viszonyok és inségidő tartamára rendelje el a korcsmák vasárnapi bezárását. Az egyesület egyuttal körlevelet intézett az összes vármegyei egyesületekhez, hasonló állásfoglalást vegett.

Hogy ennek az állásfoglalásnak fontosságát felismerjük, vessünk egy pillantást az alkohol-kísérletek indományos eredményeire.

A szesz italok felszívódva a szervezetbe jut-

nak és minthogy az alkohol protoplasma-méreg, meg-támadja a sejteket, amelyek annál nagyobb kárt szenvednek az alkohol hatása alatt, minél érzékenyebbek és így a legfinomabb és legérzékenyebb sejteink — ugmint az agy — és idegsejtek, továbbá az emberi nem szaporodását eszközölő csirasejtek — károsodnak leginkább az alkohol rendszeres élvezete folytán. Deenne, berlini egyetemi tanár, 10 iszákos és 10 józan szülő gyermekét figyelte meg. Azt találta, hogy az iszákosoknak 57 gyermeke között 12 nem volt életképes és a szülés után csakhamar meghalt, 36 volt elmebeteg, hülye, nyavalyatörős, siketnéma és testi nyomorék, közöttük 29 kifejezetten elmebeteg és csak 9 normális. A józan szülők 61 gyermeke közül 5 nem volt életképes, 4 elmebeteg, 2 testi nyomorék, 50 volt normális. Bunge, az élettan hírneves tudósa, pedig azt találta, hogy ha az alya iszákos volt úgy lánya elveszti azt a képességet, hogy gyermekét szoptatni tudja és ez a képesség aztán jóformán minden következő nemzedék számára elveszett. A szoptatási képtelenség nem egyedülálló jelenség. Az elfajulásnak több egyéb tünetével járul, különösen a tuberkulózis, idegbajok stb. betegségekkel szemben való ellentállási képesség csökkenése. A gyermekek rosszul táplálótnak, így fokozódik az elfajulás rosszult-nemzedékre és végül az egész nemnek végtelen nyomorusághoz, pusztulásához vezet. Tény az, hogy az alkohol rendszeres élvezete gyengíti az egyén szervezetét, csökkenti szellemi és testi munkaképességét, ellenállóképeségét fertőző betegségekkel szemben, közvetlenül és közvetve megtegedésekre vezet, fokozza a halandóságot, csökkenti a születési arányszámot és ezzel egyik legfőbb tényezője lesz a faj elkorcsosulásának. Forel szerint az alkohol megromítja a csirasejteket és ez a blastophoricus hatás teszi az alkohollal a degeneráció egyik legfőbb tényezőjévé. Az alkoholizmus évszázados előítéletek, a legönzöb anyagi érdekek, tévhitiek és babonák tartják fenn s az ivási szokások gondoskodnak róla, hogy az alkoholélvezet általános és elterjedt legyen.

Különdön nemcsak az állam gondoskodik az alkoholfogyasztás korlátozásáról, hanem az egyes vállalatok is támogatják ezt a törekvést. Például a meclenburg—schwerin vasút igazgatósága körlevelet intézett a vasuti állomások vendéglőseivel, amelyben meghagyja, hogy egy üveg szódavíz ár, mégla egy-negyed liternél több is lenne, 10 pf.-nél magasabb nem lehet. Citromosv egy-negyedliteres poharankint 15, kis üvegekben 20 pf.-ért árusítható. Ahol a vonat sört árusítanak, ott egyuttal szódavíz és tejet is kell árusítani. A nagyobb állomások vendéglőseinek még más alkohollenes italokat is kell árusítani: pomrilt és almazepőket 15 pf.-ért üvegjét, gyümölcsöt mérsékelt áron. Mindezeket kínálni is kell. A vasuti alkalmazottaknak és munkásoknak az alkohollenes italokat feleáron, az ételket legfőlebb három-negyed árban kell adni, míg az alkoholtartalmu italoknál nem jár ármérséklés.

Különdön hivatalos statisztikát vezetnek az iszákosokról. Így Alsóausztriában a helytartóság statisztikai adatai szerint 1909-ben a notorikus iszákosok száma Bécsben 2494 volt, ezek közül 2224 férfi, 270 nő. Ezek közül szegényházban élt 152, kórházban 721, elmeegógyintézetben 208. Egy vagy több ízben 1127 volt elmeegógyintézeti ápolás alatt, csendháborító volt vagy közbortányt okozott 1311, megbüntettet 878. Közsegélyezésre szorult 231, nőten 99, 20 éven alul 20 volt, foglalkozás szerint 1298 volt ipari segédmunkás, 199 pedig kereskedelmi vagy forgalmi vállalatoknál volt kisegítő munkás. A vidéken 821 szokványos ivót tanított nyilván, ezek közül 14 nő: 43 volt már elmeegógyintézetben, közbortányt okozott 352, megbüntettet 152, közsegélyben részesült 183. Nőten 264. Mezőgazdasági munkás volt 228, és pedig a fele önálló gazda, a fele pedig segédmunkás, 116 ipari segédmunkás és 88 önálló iparos, 134 napszámos, 96 pedig munkakerülő csavargó. Az iszákosoknak több mint negyed része borivó volt.

1908-ban Karinthiában 48 halálesetet mutattak ki alkoholizmus következtében. A leginkább szegény néposztályhoz tartozó alkoholisták átlagos életkora 40 év volt és átlag 15.3 évig hódoltak az ivásnak. Mind a 48 férfi volt, közülük 24 kizárólag pálinkát ivott.

Az 1908-ban elhaltak számához (8808) arányitva az alkoholizmus következtében elhaltak számaránya 5.4 (minden 100.000 ember közül alkoholizmusban elhalt 13,1) az országos elmeegógyintézetben elhalt 11.2 alkoholistát ide nem számítva).

Nálunk az állam semmit sem tesz ebben az ügyben, mert monopóliumjövendelmét csökkentené, pedig a jövendelmecsökkentés csak látszólagos volna, behozná az százelek módon az erkölcsileg magasabb fokú álló munkaképesebb polgáraival, akiket ugy nyerne, hogy megakadályozza a tömeges alkohol-fogyasztást.

A pénzpiac javulása.

A bizonytalan idők bénító hatása most bontakozik ki a maga teljes képében. Magyarországon minden üzleti alap megingott. Magyarország megszűnt piac lenni a sző megbízható értelmében, s így azok az érdekkörök, melyek magyarányu voltuknál fogva ép bórral kerültek ki a krízisből, megvoltak szintén bénítva, mert a piac összedől romjai fölött elült az élet. — Saját üzempangásuk elleni orvoságot találtak meg tehát abban a dicséretreméltó akcióban, a melyet a legutóbbi időben indítottak meg.

Ugyanis valamennyi számottevő fővárosi intézet szindikátust alakított segítőakció keresztülvitelére. Az elv az volt, hogy oly vidéki cégek, amelyeknek statusa aktív, és amelyek csupán a kedvezőtlen hitelviszonyok folytán beállott hitelmeqvonás miatt pillanatnyilag fizetési zavarba kerültek, kötelezettségeik teljesítése céljából a fizetési képtelenség elkerülése érdekében az egyesült nagybankok segélyző szindikátusától hitelt kapnak. — A lényeg azon van, hogy ezt a kivételes hitelt csak is azok a cégek fogják élvezni, amelynkek hitelképessége vagyoni mérlegükben indokolva van és amelyek nem helytelen üzletvitel, avagy erejükön felül való terjeszkedés, hanem hitelkrízis miatt jutottak fizetési zavarok közé. Az aktív fizetési-képtelenség, ez a sajátosság magyar species, a segítség folytán meg fog szűnni.

A nagybankok ezuttal kerülni fogják a hosszadalmas formaságot, hogy minden arra érdemes és jogosult cég hamarosan hozzájuthasson a szükséges hitelhez.

A fővárosi piac támogatása azzal a segítő akcióval karöltve fog végbemenni, amelyet a budapesti nagybankok a vidéki pénzintézetek segítségére máris folyamatba tettek. Itt is az a szempont lesz irányadó, hogy csakis az oly intézetek fognak a rendkívüli hitelen részesülni, amelyek akár a belétek hirtelen elvonása, akár egyéb önhibáikar kivül eső okból pillanatnyilag elvesztették likviditásukat.

A dologban az az érdekes, hogy elsősorban a vidéki cégeknek jut ki a segítség, ami igen bölcs dolog, ha tekintetbe vesszük azt, hogy mihielyt a vidéki cégek a fővárosi cégekkel szemben kötelezettségeiket teljesíthetik, — emezek ipso facto pénzhez jutnak.

Ha a kereskedelmi piac ekként országszerte restituálva lesz, akkor lesz csak alkalmuk a nagy pénzintézeteknek szokásos munkakörük folytatásába fogni s ennek a ténynek tulajdonítható az, hogy a segítő akció ilyen gyors és agilis.

A pénzpiac emez új alakulásánál lehetetlen meg nem emlékezni arról a benyomástról, a melyet ez bennünk kellett. — Felemlőleg hat, hogy a borzasztó kadencia után a magyar piac előre megrajzolt recipe szerint a maga erejéből áll lábra, felemlőleg hat az önzetlenség és öszszelátás, amelynek jegyében a folyamat történik. Egy pillanatra Amerika levegőjét érezzük fujni, a maga akcióképes, elszánt, demokratikus egyszerűségében. Ilyenkor érezzük, hogy nem igaz, hogy a pénzpiac a lelketlen, rafinált nyereszkedési porond, amilyenek a közélet hirdetni szokta, hanem méllányos, tisztességes üzlet is lehet, ha méllányos és tisztességes emberek állnak az élén. — Reméljük, hogy tanulsága és haszna is lesz az elmúlt hónapoknak. Minthogy Szeged a pusztiító árvizból ezerszer szépséggel épült fel újra, szeretjük hinni, hogy olyképp fogja felemelni fejét a magyar piac, újabb megbízhatóbb konstrukciókkal és védőgátakkal a külpolitika tehetetlenségével szemben.

Színházi esték.

(Dec. 27.) „Az élő halott.” A régi aszthetikai tapasztalat, hogy a regényből szinte lehetetlen jó szindarabot csinálni, itt is bizonyosodott. Ez a Tolstoj-féle darab se más, mint 5 kép egymás végébe rakva. Cselekvényt sehol se látunk; a színpadon csak az események fináléi jelennek meg. Meg kell adni, hogy

ezek egyike másikra nagyon hatásos, különösen az első a közönségre nem is tévesztette el hatását. Az orosz írónál annyira kedvelt éjjeli menedékhelyek azonban már unalmasak. A szerepek olyanok voltak, hogy csak Tompa Kálmán színművészléte érvényesülhetett. Felgőgása és megjátszása mindvégig korrekt és következő volt. Jelen Rózi különösen a szívigyíró dalával váltott ki mély őszinte és megérdemelt tapsokat a közönségtől. Látszik, hogy nemcsak a szava zeng a színpadon, de lelkéből játszik. Tompa Irma kiritt a darabban. Garay se tud a drámai szerepekbe beleilleszkedni. A rendezőnek legyen gondja, hogy a kar mindig fegyelmezett legyen s egyetlen mozdulat, némajáték se történjék az ő tudta nélkül. Akkor nem fogják a legmegindítóbb jelenek hatását egy-egy fölényen mókával összerontani.

(Dec. 28.) „Tengerész katót” ismételték.

(Dec. 29.) D. u. Jamó György Muzsikusi leányát adták. Az előadás a szokásos délutáni előadások fölé emelkedett volna, ha Szűts Marika nevetésével többször nem nevetette volna meg a partnert is. No de ezt hibául felhozni talán felesleges is, mivel — legalább úgy látszik — teljesen liúbbaváló. Pedig a többi szereplő s itt névleg kellene valamennyit megneveznem jól megjátszotta szerepét s kedves délutánt szerzett a nagybörra gyermekekből álló közönségnek. Este Réthelyi Ódon jutalomjátékául Lehár Luxemburg grófia került színre jó ősszájtékául. Ezuttal Szűts M. nevetőkedve is szünetet tartott s jól játszott. Budai, Konkoly, Réthelyi, Parlaghy és Makay is legjobb tudásukkal mozdították elő az előadás sikerét. Kisebb szerepekben a többiek is jók voltak.

(Dec. 30.) Jelen Rózi jutalomjátékául a „Nincs tovább.” Mint minden Földes darab, ez is magával ragadja a nézőt, s kár hogy publikumunk nem méltányolja eléggé az ilyen komolyabb tárgyú darabokat. Jelen Rózi ebben is tehetségének legjobbát megújította. Tompa Kálmán kiűnő volt Csörny nehéz szerepében, s különösen a harmadik felvonásban remekelt. Példaképpől szolgáltatta Talliának, ki bár szerepét jól fogta fel, de minden temperamentum nélkül játszik, s így a nézőt hidegen hagyja. Kisebb szerepekben jók voltak Kéthelyi, Parlaghy, Szekszárdi, Makay és Farkas, bár utóbbit az ő egyéniségéhez mért komikus szerepekben jobban szeretjük.

(Dec. 31.) Művész estélyt rendeztek tarka műsorral. Mondják, hogy némelyek igen jól mulattak.

(Jan. 1.) Délután az agyoncsépelet „Berkovits és Társa”, cse a „Gyimesi Vadbíró” ment. Az utóbbit nálunk meglehetősen ismerik s a rendes színházlátogatók nem is voltak jelen, de azért sokan mulattak a mindvégig kedélyes feljátékon. Hiába! Az ilyen ócska, minden tekintetben avult népszínműnek is lehet hatása, ha még helyi vonatkozások is fokozzák az érdeklődést. A ruháskodás néprajzi tévedéseitől eltekintve, jó volt az előadás. Kivált Makai — akinek jutalomjátéka volt — Farkas, meg Úrményi vittek bele igen sok jó humort s még több komikumot. Csura harangozó hülye Marci fiát több valószínűséggel még nem láttuk, mint Farkastól. Bárgyu voltát, mely nemcsak a „cetinizmus”-nak nevezett lelki törpéségből, de az alkohol mértékellen élvezéséből is áttörőkléséből is magyarázható kitűnően adta vissza. Úrményi tipikus régi alakjaiban mindig nem valami körülmetélt eredetiség, mit mástól hiába várnánk. Pusztán magatartása és gesztusa már elég, hogy jól mulassunk rajta.

(Jan. 2.) „Éva.” Végre egy „Király Színház”-beli újság. Lohár-muzsika. Már a nézőtérben meglátás, hogy vártuk, hiszen bérletszűnetben ment s a színház még se volt tures. S jól is eshetett mindenkinek, hogy annyi sületlenség után olyan operettet látható, amely nem dolgozik az agyontaposott fogásokkal, de finom hajlásu hangszálokon egységes tartalmat is fon össze. Az előadás azonban nem volt méltó a darabhoz. Nem mintha Budai I. és Réthely nem lettek volna jók, de itt-ott palástolhatatlan volt a készületlenség. Tanakodtak, akadoztak és a borzasztó szűnetelt halálra untattak. Tizenkettő felé lett vége.

H I R E K

— **Kinevezések.** Buszek Gyula helybeli főgimn. tanár f. évi január hó 1-ével tartalékos tüzérhadnaggyá neveződött ki.

Gyalócai Sándor főispán dr. Márton László főszolgabíró a szépviz. Bíró Ferenc plepánost a maddelvi róm. kath. iskola gondnokává nevezte ki.

Leicht János m. á. v. felügyelő vármegyének szűlöttel kineveztek az erdélyi m. á. vasutak üzletvezetőhelyettesének.

A január 1-én történt főmegyes katonai előléptetések során Pap Béla mérnököt tart. honv. hadnaggyá léptették elő.

— **Eljegyzés.** Dr. Baróti Sándor eljegyezte Mártonffy Klárikát Csikszereván. Gratulálunk.

— **Érdekes előadásokról** számol be a „Csikvármegye”. A „Katholikus kör”-ben tanárok és más vállalkozók egyes életigazságok nép-

szertüése végett, emelkedett előadásokat tartanak. Mert hát az igazságok bőven kárpótolnak az értük hozott áldozatokért. Kifizetik magukat, mint a zene, vagy bármely művészet. Köllönte Béla főgimn. tanárnak a „Keleti kérdésről tartott előadását a Guelmün. József követi: „Az emberi szellem költői tévedéseiről”. És Gyergyószentmiklóson van érdeklődés az efélék iránt. Nálunk még semmiféle szervezet nincs, mely ilyen célt szolgálna.

— **Halálozások.** Gyergyószentmiklós kereskedői világának érzékeny vesztésege van. Vákr Lukács kereskedő és nagybirtokos életének 56. évében Budapesten hirtelen elhunyt. Halálát messze kiterjedő rokonságán kívül a függetlenség és 48-as párt, amelynek lelkes tagja volt, is gyászolja. Vákr Lukács tagja volt Csikvármegye törvényhatósági bizottságának, Gyergyószentmiklós város képviselőtestületének, igazgatósági tagja a Hitelintézetnek és a dírtói Takarékpénztárnak. Halála minden tekintetben érzékeny vesztéséget jelent.

Vákr Lukács temetése óriási részvét melletti ment végbe a vasúti állomásról, ahonnan beláthatatlan embertömég és kocsisor kísérte be a halottas kocsit a városba s onnan a temetőbe. A beszentelési szertartás után a Dalegyet gyászadalok énekeltek. A sírnál a Dalegyet énekel s azután a cigányzenekar bucsozója fakasztotta könnyekre a gyászoló sokaságot.

Csikbánkfalvi öz. Molnár Karolyné szül. Kovács Katalin 1912. évi december hó 31-én d. u. 2 órakor 75 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 4-én ment végbe. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

Táncmulatságok. A csikdelnei fiatalság saját pénzirtára javára e hó 5-én, vasárnap az újonnan épült közszékháza nagyertermében táncmulatságot rendez. Belfélti díj személyenkint 1 kor. Családjegy 3 kor. Kezdele 7 órakor.

A borzsovai fiatalság e hó 11-én, szombaton az iskola nagyertermében táncestélyt rendez. Belfélti díj személyenkint 1 kor. Családjegy 3 kor. Kezdele este 7 órakor.

— **Székelylőldi Ipari kirendeltség.** Dr. Bernády Györgynek Marosvásárhely szab. kir. város főispánjává való kinevezésével kapcsolatban az az örvendés terj hirt el, hogy a kereskedelemügyi miniszterium a Székelylőld részére ipari kirendeltséget szervez, a földmívelésügyi miniszterium által szervezett, jól bevált székelylőldi kirendeltség mintájára.

— **Prohászka ujra indexen?** A nagy Prohászka. Szekesfőhérvár gyémántollu püspöke, nem régen jubilált harminc éves írói működéséit. Ebből az alkalomból együtt érzett vele az egész kulturált erkölcsű magyarság. S im egyszerre csak az a hir kap szárnyra, hogy a denuciánsok, akik nemrégiben is kellemetlenséget okoztak a nagy tudós-papnak, ujra neki fekdütek egyik művének (Emlékdések), hogy ráüssék az eretnekésg bélyegét. Reméljük, az a uj primás szemes lesz, s ez a „sütet” nem sül el.

— **A gyalogjárók meghosszabbítása.** Csikszerevá város képviselőtestülete dr. Daradics Félix és társai indítványára elhatározta, hogy az Erzsébet-uton az aszfalt-gyalogjárót kiépíteti. A törvényhatóság ezt a határozatot most jóváhagyta és így az aszfaltjárda még az év tavaszán meghosszabbítatik, melyet egy év múlva az uj piactér gyalogjárójának kiaszfaltozása fog követni. S hát mi lesz a gimnázium előterével? Vagy talán azon térdig sárban nem is járnak?

— **Csendőri taktanyak építése.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Csikvármegye törvényhatósági bizottságának a határszéli csendőritaktanyak felépítését kimondó határozatát jóváhagyta.

— **A kormány és oláhok.** A „Székely Újság” írja: A szombati bukaresti lapok azt a nagy feltűnést keltő hirt közlik, bukaresti értesülésünk alapján: hogy Lukács László miniszterelnök minden oláhlakta vármegye élére oláh főispánt fog kinevezni.

Ha visszamelegzünk azokra a tárgyalásokra, miket a nemzeti munkapárt születése óta a kormányok és különösen Tisza István gróf az oláh agitátorokkal folytattak, nem tartjuk lehetetlennek, hogy a kormány a magyar nemzettel szemben ezt az árulást is el fogja követni. Ismeretesek azok a „békepontozatok”, miket a képviselőválasztások alkalmával és azután az oláh agitátorok a kormány elé terjesztettek.

— **Szivesen ajánljuk közérteségünk figyelmébe az „Élet”** szépirodalmi képos heti folyóiratot. Az erőteljes lelkiség fejlődését szolgálja. Bártran küzd a keresztény magyarság ideáljaiért. A múltval csatlódzkodó nemes szórakozást nyújt. Minden számában sok művész és aktuális illusztráció bő. Magasabb szempontból figyeli a heti életet, s eseményeit könnyed művészi feldolgozásban adja. Előfizetésé ára egész övre 20 korona, fél övre 10 korona, negyed övre 6 korona, Ingen mutatványzatok szivesen küld a kiadóhivatal. Budapest, VII., Danjanich-u. 50.

— **A munkapárt bomlása.** Székely Ferenc igazságügyi miniszter a Lukács—Tisza-főle választói jogért, miután azzal magát nem azonosította, beadta lemondását. A miniszter lemondása nagy zavart keltett a munkapártban s megkezdődött ezzel a munkapárt jól megérdemelt bomlása. Igen, a munkapárt bomlása meg-

kezdődött, bár még nem olyan mérvben, mint amilyen várható. A feltétlenül biztos külépök között vannak: Székely Ferenc igazságügyi miniszter, Erdélyi Sándor volt igazságügyi miniszter, Márkus József volt budapesti polgármester, Székely Aladár, Várady Zaigmond, Dunyogorszky Gedeon, Sándor Pál képviselő és mások.

— **Értesítés.** Folyó hó 5-én délután fél 2 órától este 9 óráig Gözsy Árpád gyógyszerár, 6-án délután pedig az Orbán-féle gyógyszerár lesz nyitva.

— **Kész a tanítók fizetésrendezése.** Értesülésünk szerint a közoktatásügyi minisztériumban már elkészült a tanítók fizetésrendezéséről szóló új törvény javaslat. Az egésznek alapelve az, hogy a tanítók felosztják városokra és községekre és fizetésüket 1000 koronáról 1200 koronára emelik. A részletek legközelebb ismeretesek lesznek.

— **A tanszer kiállítás segélyezése.** A vallás közoktatásügyi miniszter a vármegye törvényhatósági Bizottságának azt a határozatát, melylyel a csiki róm. kath. tanító-egyesület kezdeményezésére Csikvármegye tanítóikára által az 1911. évi szeptember havában rendezett tanszer kiállítás költségeire, 300 korona segélyt szavazott meg, jóváhagyta.

— **Aszonymok a kártya ellen.** Már régóta híres a kártyás városok közt Déva város, de az utóbbi időbe már botrányosakká váltak ott az állapotok. A tisztviselők nem jártak hivatalba, hanem kártyáztak. Estétől másnap estig sőt néha kélfhárom napig folyt egyfolytába a mako és a ferbli. A tisztviselők a kártyaasztal mellett töltötték minden idejüket s nem jártak be a hivatalba. A rendőrség teljesen tehetetlen volt ezekkel az állapotokkal szemben, mert olyan nagyragu tisztviselők vettek részt a hirhetté vált partikban és olyan előkelő társadalmi állásu emberek voltak a bankadók, hogy a törvényhatósági rendőrség nem mert beleavatkozni a dologba. Végül is az aszonymok után meg e dolgot és deputációban mentek főispánhoz, akikől a kártyázás korlátozását kérték. A főispán elnökletével bizottság alakult, amely energikus akcióit tervez a kártyások ellen. Aktuális kérdése ez Csikszerevánban?

— **Az ügyvédjelöltek sem mulatnak.** Marosvásárhelyi tudvalóvölég Budapest után az egyetlen ügyvédvizsgálati székhely, ahol 400—500 idegen ügyvédjelölt is tartózkodik egyszerre s vizsgára köszülés közben is vidám életet élnek. Az aránylag nem tulnagy városban két orfeum is segített mulatni a jelölteket, a kik a város éjjeli életének hangadóí voltak. — Az uj vizsgálati szabályzat s a rossz pénzüszonymok hatása alatt azonban most már az ügyvédjelöltek is megszelidültek. Alighanem ez az oka annak, hogy most mind a két marosvásárhelyi orfeum egyszerre bukkott meg.

— **Ifju Tisza István katonal rangja.** Körülbelül két hét előtt ifjabb gróf Tisza István behítták az ezredéhez Nagyváradra. A fiatal gróf erre az alkalomra előléptette önmagát. Huszárattiljáról levétette a három kadetörmesteri csillagot s a zászlósi rangot jelentő egy csillaggal galérián jelent meg a kaszáryban. Ott nagyot néztek rajta, mert senki se tudott előléptetéséről. — Ifjabb Tisza István annak rendje és módja szerint jelentkezett a pótkerlet parancsnokánál, Jankovich örnagynál. Glédába vágta magát, szélesen szalutált s így szólt:

— Örnagy urnak jelentem alásan. bevonultam, mint zászlós.

Az örnagy, aki a legrokonszenvesebb katonatisztek egyike, nem a fellebbváló szigorával, hanem baráti kedvességgel figyelmeztelte Tiszát:

— Fiam, nem vagy te zászlós, csak kadetörmester. Jó lesz, ha levétedet azt az egy csillagot és vissza varratod a téged illető hártat.

— Igenis! — válaszolta Tisza, megfordint és teljesítette a parancsot.

— **Allspánból újságlíró.** Lovassy Andor tordaranyosmezei alispán beadta nyugdíjaztatái kéreását, melyet már el is fogadtak. A volt alispán Kozovár telepedett le és lapot fog indítani. Mint kitűnő publicista az egész ország előtt ismeretes. Egy tárcáját mi is nemcsakára közöljük.

— **Gyilkosság Csikszertgyörgyön.** A Csikszertgyörgyön már gyakorivá vált gyilkossági esetek száma újból eggyel szaporodott. Urus Mihály Jánosú csikszertgyörgyi lakos dec. 20-án este 10 óra tájban Daró Sándor házánál volt több társával s közben László János Jánosé benyitott az ajván s mondomta Urus Mihálynak, hogy jöjjon ki, mert ma kikap; Urus ki is ment a veje egyült ment ki Ambrus Gábor is, aki szemtanuja volt az esetnek; László István kint a kerítés mellett a földön valamit keresett, mit látva Urus kérdezte, hogy mit akar, s mikor látta, hogy László István egy kést vett fel onnan, oda ugrott László Istvánhoz s a saját zsebkéssel kétkez megzsurkta, mire László István a kerítésen átugrott s elszaladt, Urusok pedig visszamentek a szobába. Kovás idő múlva Ambrus Gábor kimenne, észrevette, hogy László János az arcan halva fekszik. A megejétt boncoláson a halál okául belső elvérzést állapítottak meg. Urus Mihály kihallgatása alkalmával tettőt beismerte s előadta azt is, hogy ellonosság viszony nem volt közte és László István közt. A bűnesetek ismétlődése miatt Csikszertgyörgy község ugyazóval rémközösg lett, ahol idegen ember naphaladta után nem járni. sőt a közönsébeliek is panaszkodnak a fiatal felnőttek javitathatlansága miatt. A személy és vagyónbiztonság megvédőde céljából felhívjuk az illetékes körök figyelmét erre a közöregsre. Egy cseppel se rózsásabbak a viszonyok Szentimónon. Mégis csak borzasztó, milyén messze esik még a mi népünk attól a szintjától, ahol az ember áll.

— Károlyi Mihály és Tisza István párbaja. A politikai élet elfajulásának megdöbbentő jeleit látva az a Tisza István hazánkban és Károlyi Mihály az ellenkék egyik vezetője között. Károlyi politikai elveinek ösztönzős dokumentálásai a nemzeti Kéziratokban nem fogadták Tisza üdvözlését, hanem azt mondták: „Azok után, akik közötti történetek, mindenesetre enyelgés teljesen fölösleges. Tisza provokáltatta Károlyit s igen súlyos feltételei párbajt vívta. Komolyabb sérülés nem történt. A felek nem békültek ki.

Tarkaságok.

Mi minden csodabogarat ki nem talál még a tudomány? Manapság már nemcsak a levegőben uszunk az emberek — nemis onltve az adósságban uszunk, — de valószínűleg ürdögös műveletek cselekednek. Nem régen ejtette bámulata a világot a drótnélküli távírósi lehetősége, s ma már arról értesülünk, hogy a vezeték nélküli telefon, távíróbeszélő kérdése is megvan oldva. Moretti Ricardo olasz mérnök az új csoda megtalálójá. S még mondja valaki, hogy mostanság nem esnek meg csodák. A vezeték nélküli telefonnal már sikerült Rómából Tripoliszba telefonálni. — Mit ki nem sütnék még azok a Marconi tanítványok!

Egy marék jó tanács.

Ha okosat mondani nem tudsz: hallgass okosan. Ha nyilatkozni akarsz, tedd óvatosan. A könnyelműen kijelentett szó már sok könnyet facsart ki. A gondolat vánammentos, ha szóban foglalod erős bírálat a váni alá tétetik! Okosan szólj, vagy hallgass bölcsen, mondja az angol.

Légy türelmessel mások gyengeségei s gyarlóságai, de szigorú önön hibáid és mulasztásaid iránt. Ne kívánj ott tételn, hol nem vagy hivatott bíró. Soha ne bírálj fölületesen és ne itelj méltányosság nélkül.

Ki sokat költ magára, keveset költhet másokra. Ha másokon hathatósan akarsz segíteni, mersékel a kiadást saját személyedre. Elvezetvagy és jöteknység nehezen térnek meg egymás mellett.

Légy óvatos barátaid választásában. Ne barátokkal az első pohár bornál. Ne higj minden szép szónak és ígertnek. Ne azok társaságát keresd, kik kedveskednek a hízlegetnek, de azokat, kik nálad jobbak, okosabbak, s hibáid iránt szókimondók.

Ne várj gyors eredményt, hamaros sikert. Tudjad bevárni a gyümölcs éresét. Ne akard meggazdagodni máról-holnapra, ami tiszta és igaz uton nehezen vihető ki. Ne táplálj tulvörmes reményeket és ne fogsz keserű csalódn. Ne fuss mögbe a szerencse után, mert elriasztod, s majd ő fut előled. Tاملj, dolgozzál, tedd híven kötelességedet, hogy a szerencse, a siker önként botorjén hozzád! Ne akard szerencsédet mások romjaira felépíteni. Miként mi másoknak, akként nekünk is mások Ha to megbuktatott vetélytársadat, akad új vetélytársad, ki teged buktat meg. Csak a tisztoséges szerzeményen van áldás.

Összeadás.

A tanító az iskolában az összeadást magyarázza. Kifejti egybeok során, hogy egyenlői mennyiségeket lehet összeadni, különmeneket nem. Vagyis, hogy kétszáz liszt, meg öt száz liszt, az hét száz liszt. Ellenben egy veke dió, meg egy veke krumpli, az már nem adható össze.

— Megértettétek hűk? — kérdé a tanító.

— Meg, meg! hangzik kórusban a válasz. Csak egy kis fü látják külön véleménye lenni. Szörnyen ágaskodik a hátsó padban, magasan nyújtja a karját és a keze végén a két ujja szaporán mozog, mint a nyulnak a füle.

— No mit akarsz, fiacskám!?

— Csak azt akarom mondani tanító ur, hogy vannak esetek, amelyekben különönni mennyiségek is összeadhatók.

— Ejha! Erre már magam is kíváncsi vagyok. — Például egy liter víz, meg egy liter bor, az két liter bor.

Az ipse egy kocsmáros fia volt.

CSARNOK.

Késik a herceg

Pedig a hercegek nem szoktak késni. A rideg szertartásnak pontoságot kíván. Vajjon milyen hercegről lehet szó, aki nem veszi figyelembe az etikettet? Nyilván Karneval hercegről. Ő, aki a szertartástalan-ságnak, a jökevények, a kedélynek vidám jegyében szokott beköszönteni, most késik, vagy elkésik. Inkább elkésik. A szomorú magyar világba nem mer eljönni és vig muzsikáját nem meri felhangoztatni a mi ugarunk lelett. Szomorú ez miránk. Talán Heine mondotta, hogy az emberiségnek legdrágább kincsé a jó kedv, igaz ugyan, hogy az ő jökevény jobban fájt minden komolyságnál. No de mégis jökevény volt. Most már ilyen sem lesz: legalább nálunk nem.

Szines, vidám farsangjatekok helyett, komoly sáncok gyúlnak homlokunkra. Nincs kedvünk a komédiához, eléget komédiázott az élet velünk. Pierrot leteszi a dudáját és keservesen sir, mintha legalább is hushagyó kedd volna. Minden esetre itt az idő a hamvazásra.

Már most csak az a kérdés, hogy miért? A bojtnap hushagyó harangos ünnepnapokat a magunk bünciert szoktuk megülni, és ez vigasztal. De mi vigasztal bennünket most? Milyen hibáért zudul ránk a sötét kedvtelenség farsangja? Miért kerüli el Kar-

neval herceg a mi hazánkat? Mi a bününk? Tanács-talanul nézünk a levegőbe, ha erre a kérdésre akarunk választ adni, mint a gyernek, aki nem tudja, hogy miért fenytik meg. Pedig hát milyen sokáig vártunk mi a farsangra. Nem éppen a szó szoros értelmében: mindössze a megnyugvást, a pillanatnyi jóérzésnek harmoniaját szeretők volna átlni egy kissé, abban a tudalban, hogy behuzia szárnyait a fejecygető rém, hogy nem kivulok a halálnádár a házunk ereszn és Karneval herceg nem jön el. Lucifantes manent immerore.

Reméljük, hogy ez az utolsó tüntető elmaradása a várvavárt vendégnek, akit bizonyára nem az rémített el, hogy egy-egy városnak uriaszonyai lemondtak a megfizetletéről, hogy Karneval öfenségét fogadhattak, hanem az a félelem, hogy miközben ő fényes kíséretével bevonul, sirva fakadunk fényének irigységétől.

Most megérkeznek a külföldi lapok. A szép szines illusztrációk derülten nosolyognak a világba, szinte hozzá képezljük a látképet, nyüzsgő életet. Az országot elárasztják rózsaszínű plakátok: jöjjon Nizába. Lam, apróságok, egy pár szines folt, egy pár felhangzó nevetés, amelyik a messze idegenből integet, és milyen fájdalmas. A gyászoló maga marad. Sovány vigasz az, hogy vannak olyanok, akiknek több jutott ki a bajból.

Nyugateurópaóhoz való közeledésünket a legutóbbi években szerettük kiemelni, hangoztatni. És most el kell válni annak, hogy mennyi volt ebben az üres hivaikodás, mennyi az igazi tartalom. Hogyha a tragikus pózokat, méltó, bátor, agilis cselckedetek tudják felváltani, akkor nem hvenkedünk hiába. Ha helyre tudják állítani a megdött egyensúlyt, ha szembe tudunk nézni a jövőnek akkor méltók maradunk önbizalmunkhoz. Az önbizalom pedig jökevény. A jökevény pedig farsang. És ez lesz a mi igazi farsangunk.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Gazdák tele.

Eddig ugy jellemozték a magyar gazda karakterét, s nyaranta hajnalról éjjelig dolgozik keservesen, s ugyancsak teljesítére talál bennük az igo: hogy kenyeredet vorjetecknek árnyékában egyed. — Aztán a beköszöntő tél fordít egyet a dolgon és hossz-szú pipálgatással agyonvert napok sorozata következik. Mondogatták is váltig, hogy hiszen dolgozhatik is nyáron: eleget pihent télen, de ugy látszik, hogy a változó idők sorában el kell avulni egy-egy mondásunk. Ma már egyaránt fontos a mezőgazdának nyára és tele és télenségről egy időszakban sem eshetik szó. E mellett bizonyít az a sok gazdasági este. melyt az országban levő gazdasági egyesületek és körök rendeznek. Ugyanis az egyes megyebeli gazdasági egyesületek népszerű gazdasági előadokat küldenek az egyes községekbe. akik a gazdasági körökben, iskolákban népszerű előadásokat tartanak a gazdák mezőgazdasági szakismerteteinek bővítésére.

A gazdasági egyesületek, gazdakörök, vármegyei mezőgazdasági bizottságok, művelési egyesületek, földművelőiskolák, gazdasági ismétő iskolák, gazdasági szaktanárok mostanában állították össze, hogy hol, melyik községben lesznek gazdasági kérdésekről tanítások?

Ezeknek a gazdasági tanításoknak célja a gazdálkodási ismeretek terjesztése, a földművelészek érdeklő törvények, intézmények, értesítési módok megismertetése.

Hogy ez a szép kérdés milyen fényesen bevált, azt minden szóbeszédnél jobban igazolja az, hogy az 1908—1909. év telén összesen 95 vármegyében, 1338 községben tartott 4025 ilyen előadás 272.490 hallgató vett részt. Az 1909—1910. év telén pedig az érdeklődők száma jóval meghaladta az előző évek előadásain részt vevők számát.

Ezekhez a gazdasági esetekhez járult még az, hogy ma már a nép magis elolvassa a mezőgazdasági szakirodalom népszerű munkáit. Csaknem 4000 könyvtár áll az országban a nép művelésére, évről-évre millió kiadvány kerül a nép kezébe az öt érdeklő gazdaságvitvel helyes módjáról a tanítóirányának javító hatása erősen érezhető. Csak el kell nézni, hogy a vasutakon mennyi vótőgépet és más elfajta eszközt szállítanak kizgazdák címere. Nagy dolg már az is, hogy a gazda jöszagjai után nyert trágáját a saját földjére szórja ki, de még nagyobb dolog, hogy ma már műtrágyát is használ, mert hisz mindez a mennyiségileg és minőségileg magasabb produktivitást szolgálja.

Am az legszebb termés bizonyára az, amely a közgondolkodásban érlelődött meg: hogy tanulni inkább diésőség, mint szűgyen.

Az elkövetkező tél előadásainak programját most állapítják meg. Kivánatos, hogy mindazon köz-

ségek, melyek ellen előadásokat szeretnének, írjanak fel a megyebeli gazdasági együlethez, amely ingyen küldi a maga előadót. Szinte hamarjában be sem lehet azt az óriási hasznót, ami az ilyen téli beszélgetésekből a községek lakóira hárulnak, látni. Megbeszélhetik az értesítést jobb módját, jobb vetőmag, jobb tenyészéség beszerzését. Ahol mindez megtörténik, ott nem vész kúrba a tél, mert a téli tanulás az előrehaladást, a népvagyonosodást időzi elő, ami pedig országos érdek. Széchenyi „Hitel” című művében mint a jövő ideáját állítja fel az ily értelmű népmívelést és örömmel látjuk, hogy ami az ő korában keresztülvihető volt, ma oly hatalmas mértékben fejlődött ki, hogy a csaknem 10.000 gazdasági estnek rendezői szerint, általában volt az a kivánság mindenütt, hogy az előadások számát még szaporítsák.

Örömmel nézünk a gazdák telének elebe, amikor annak programjában a tanulást, továbbképzést és ismeretek szerzését látjuk. Soha jobbra és hasznosabbra nem fordíthatja a gazda idejét, minél több gazdasági könyvet olvass és amit körülményei szerint beelő megvalósíthat, azt kizgazdaságában alkalmazza. Örömmel látjuk az iskolapadban a tisztos, deres fejű gazdákat is, mert az ismeretszerzés, a gazdasági előbbrejutás nagy célja vezető őket.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

M. A. urnak Ditró. Köszönjük, hogy a ditrói birtokrendezési ügyben készült törvényeséki beadványt megküldötte s így a közérdekű ügyről tájékoztatott. Illetőség előtt folyamatosan levő ügyben azonban beadványt nem közölhetünk, hanem a hozandó bírói végzésről olvasóközönségünket annak idején tájékoztatni fogjuk. az ügy csak népszerű ismertetés formájában lehet hírlap közlés tárgya.

Z. B. P. Á. és F. Z. uraknak. Nagyon köszönjük. Alkalmadtán sorra kerülnek. Prózát is várunk. Az új évben sok testi és lelki energiát!

Szám 2394—912. ki.

Pályázati hirdetés.

Csikvármegye szépvízi járásához tartozó, lemondás folytán üresedésbe jött csikszentmiklósi körjegyzői állásra pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t. c. §-ban előírt minősítésoket, továbbá eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket 1913. év január 28-ig hozzá annál is inkább adják be, mert később beérkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A körjegyző javadalmazása következő:

1. Törzsiéteés 1600 kor.
2. Irodaszolga és földönc tartási általány 160 korona.
3. Iroda fűtési és világitási általány 103 K.
4. Csinos természetben lakás és végül
5. A magánmunkálatokért megyei szabályrendeletben megállapított díjak.

A választást 1913. január 30-án d. e. 9 órákor fogom megtartani a csikszentmiklósi körjegyzői irodában.

Szépvíz, 1912. december 30.

Dr. Márton László,
főszolgabíró.

1169—1912. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó özennel közhírré teszi, hogy a csikszerevári kir. járásbírószáknak 1912. évi V. 1307. számú végzése folytán Dr. Csudó Andrács csikszerevári ügyvéd által képviselt Szoko Domokos csikmadelvali végrehajtató részére végrehajtást szenvedő ellen 112 kor követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesőt lefoglalt és 600 koronára becsült ingóságokra a csikszerevári kir. járásbírószáknak 1912. V. 1307. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap-és felülfoglaltatott követelése orejéig is, a menynyíben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedetek lakásán Csikmadelvalán leendő megtartása határozóul 1913. évi január hó 21-ik napján délelőtt 11 órája kitöltött, a mikor a bíróság lefoglalt ingók éspedig Öli Ilyésnél 2 drb. ló és egy szeker a legutóbbat ígérőnekéspénzfizetés mellett, szükség esetén bocsmaron átul is el fognak adani.

Felhívatnak mindazok, kik az elarvorozendó ingóságok vételárából a végrehajtató követelést megelölző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy menynyíben résztlre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tlnik. elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Csikszerevában, 1912. évi dec. hó 27. napján

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Alcsiki Bank r.-társaság Csikszentmártonon

1913. január 1-től, további intézkedésig

betétekért 5 százalékos kamatot fizet és a betéti kamatadót is viseli.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, cs. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsóausztria, feltalálója a

WILHELM-féle TEÁNAK.

Hogy én a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert kötelességemnek tartom Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben, hálás köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatáért, mellyel a Wilhelm-féle tea az én fájdalmas reumatikus szenvedéseimet

megszüntette és ezért azoknak, kik ezen rettenetes betegségbe estek, ajánlom a tea használatát. 4 heti használat után nemcsak teljesen megszűnt a fájdalom, hanem dacára annak, hogy már 6 hét óta nem teát, az egész testalkatrészem megjavult. En megvagyok győződve hogy mindenki, aki hasonló betegségben szenved, ezen tea használata által a feltalálót, Wilhelm Ferenc urat, úgy mint én, áldani fogja. Kiváló tisztelettel

Butschin-Sireifeld grófnő főhadnagy-néje.

Ára csomagonként 2 K. 6 csomag 10 K. Hol gyógyszerárban a drogeriában nincs, direkt küldés!

Madártani állomás Zsögödön.

Elvállalja magyarhoni madár és tojásgyűjtemények, vagy egyes darabok meghatározását, madarak szakaszerű, természetű kiutímását. Megnyit: 1912. évi október hó 1-én.

SZEMERE LÁSZLÓ
a zsögödi Madártani Állomás tulajdonosa.

KERESÜNK

Vezérképviselőt

ELSŐRANGU

Smith Bros irógépünk

elárulítására Csikmegye területére kedvező feltételek mellett

Csakis feltétlen elsőrendű cégek ajánlatait vesszük figyelembe.

SMITH BROS IRÓGÉPTELEP
Farágó Testvérek Budapest, IV. ker.
Nagymező-utcat 8. sz.

Olcsó Butor

bevásárlási forrás Rákóci-utca 36. szám, Hajnó József-féle ház, Csikszereada, ahol finom fabutoritól vásárlí festett butorig, a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

VARÁZSFUVOLA.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „varázsfuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombita hanggal és 4 erős bő gövél van ellátva. Díszes kivitelben, kottákkal, dalokkal, kottákkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakie Wagner a „Hangszer-Király” ország-szerie elismert legolcsóbb hangszerárházában kapható, Budapest, József körút 15. Gyorsjavító műhely. Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Mátrai Ignác

órárs-, ékszerész- és gramofon-üzlete Csikszereadán.

Ajánlja duosan berendezett és legújabb szerkezetű

Inga-Zenit-, arany-, ezüst- és Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktár valódi drágakövi ékszerekben.

A legújabb és legtekélyesebb, tiszta

Gramofonok- és lemezekből

szintén nagy raktárt tart, és gyári áron lesznek árusítva.

Lászerészli cikkek nagy választékban.

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

„Styria-Universal”

Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszálu pamutot ugyanazon gépen. Árjegyzék ingyen. Részlet fizetésre is. Képviselek kerestetnek. Styria-kötőgépgyár, Graz, Ill.

HIRDETÉSEKET
olcsó ár mellett felvesz a kiadóhivatal.

POHARAS

Legjobb sör

a „Pilseni Ósforrás”

Egyedüli elárúsító hely:

Csikvármegye területén

CSIKSZEREDABAN

SÖR

üzveggy Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint kapható.

Női Divatkalap

LEGSZEBB LEGOLCSÓB MÁTHÉ JÓZSEF kereskedésbe Csikszereadán.

Hol az átalakítási munkálatok a legelső párizs—bécsi modellek után készülnek 24 óra alatt. Ugyisintén gyászkalapok is. — Nemzetközű áru kicserélhetik. — Üzlet: Régi Kóhid, Grünwald-féle üzlethelyiség.

Kawa-Santal-Kapszulák kitünő szer húgycsőfolyás, kankó, herelob, hólyagburut és idült fehérfolyás ellen. Meglepedően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-injekció ezzel egyidejűleg használva. — Orvosilag ajánlva. 1 üveg 160 ehhez egy fecskendező férfiának, vagy nőnek 1 korona 50 fill. — Eredményért kezesség.

Universal-Fluid felülmulhatatlan hatású testszaggyátás-soknál, reuma-, csusz-, fej-, fogfájásnál és bőrvizketegységénél. 1 próba üvegcsé 40 fl, 1 nagy üveg 1 K 50 fl.

Skribanek K. M. gyógyszerháza a Kereszthez Temesvár, Erzsébetváros, XIV. Hunyadi-ut 30. Viszont-elárúsítók jól fizetve.

Üzlet átvétel!

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Szvoboda Józseftől (Szultán-féle sarok-üzlet)

Női- és Férfi Divatáru-üzletet átvettem.

Raktáron tartok férfi-, női divatcikkekkel, cipőket, függönyöket, a női és férfi-divat összes cikkeit a legegyszerűbbtől a legkényesebb igényeknek megfelelően. Az olcsó áraktól és pontos kiszolgálásról meggyőződhet a n. é. közönség, ha vételkötelezettség nélkül is megtekinti.

Tisztelettel:

JAKAB GYULA.

Szvoboda Miklós

könyvkereskedése Csikszereadán

Állandó raktár:

a nyomdászati szakmákban előforduló papirokban. Több előkelő papírgyár lerakata. Különlegességek különféle boríték- és levélpapír, chromo, illusztrációs, nyomó-s könyvpapirokban. —

A Péterfalvi papírgyár

egyedüli lerakata Csikmegyében.

BUTOR

dacára a rossz pénzviszonyoknak, abban a helyzetben vagyok, hogy mindennemű butort, ebédlő, uriszoba, szalon, kaatély, háló, szanatorium- és penzió-berendezést

a legelőnyösebb fizetési

feltételek mellett szállíthatók. Kérjen ingyen prospektust. — Kroh lakás-berendező. Budapest, IV. Váci-utca 8/v.

Nem bankhitel. Váltó nem kell.